

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Іванченкова Л.В., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту

Одеська національна академія харчових технологій

Методика внутрішньогосподарського контролю являє собою систему способів і прийомів, за допомогою яких здійснюються процедури з перевірки господарської діяльності підприємства. Вона характеризується сукупністю способів вивчення законності, вірогідності, доцільності й документальної обґрунтованості здійснених операцій, виявлення негативних явищ у господарській діяльності підприємства, визначення матеріального збитку. Контрольно-ревізійні процедури господарської діяльності підприємства потрібно здійснювати за встановленим порядком, схемою або розробленим алгоритмом.

Методика внутрішньогосподарського контролю обґрунтовує перевірку об'єкта з погляду забезпечення правильності складання документів і реєстрів та відповідності їх між собою. Ця стадія внутрішньогосподарського контролю включає контрольно-ревізійні процедури, пов'язані з документальною перевіркою операцій і порівнянням їх з даними обліку.

Найважливіші знання у царині методики перевірки документів і облікових реєстрів стосуються насамперед операцій, пов'язаних із надходженням матеріальних цінностей від постачальників, їх оприбуткуванням, списанням матеріалів на виробництво, відвантаженням готової продукції, її реалізацією, надходженням коштів на рахунок у банк, розрахунком фінансових результатів, та інших операцій.

Для встановлення дійсності й вірогідності вчинення тієї чи іншої операції рекомендується застосовувати передусім прийоми фактичної перевірки. Суть їх полягає в тому, що при перевірці з'ясовують обставини тих чи інших операцій на місці їх вчинення, проводять бесіди та опитування осіб, що мають відношення до фактів здійснених операцій. У разі фактичної перевірки велике значення мають матеріальні та письмові докази. Прийоми фактичної перевірки застосовують також тоді, коли потрібно перевірити правильність списання сировини на виробництво готової продукції і встановити факти не правильного відображення сортів і кондицій продукції в момент надходження сировини на виробництво.

З метою виявлення фактів розкрадання приховуються шляхом складання недостовірних актів при надходженні матеріалів, вчинення підробок, якими приховуються недовідвантаження чи неповне оприбуткування матеріальних цінностей доцільно використовувати прийоми зустрічної перевірки документів шляхом порівняння товарно-транспортних накладних і платіжних документів або їх копій, що знаходяться безпосередньо на підприємствах, які ревізуються, з документами тих підприємств, з якими підприємства, що ревізуються, мають договірні та розрахункові взаємовідносини. Зустрічна перевірка документів і записів в облікових реєстрах має на меті перевірити правильність відображення здійснених операцій. При зустрічній перевірці є також можливість порівняти реквізити (показники) одного документа з іншими (наприклад, порівняти шифри і номери товарно-транспортних накладних і платіжних документів).

Щоб проконтролювати дотримання показників, що характеризують господарську діяльність підприємства, виявити причини їх зміни, у разі комплексної ревізії використовують прийоми економічного аналізу.

Для глибокого вивчення змісту дотримання показників господарської діяльності, виявлення їх взаємозв'язку дуже важливо, щоб економічний аналіз ґрунтувався на розрахунках і вивченні впливу факторів, що дає змогу з'ясувати, наскільки повно використано в господарській діяльності підприємства резерви. Здійснюючи економічний аналіз, порівнюють також фактичні звітні дані з плановими та нормативними показниками, з показниками минулих років.

Прийоми економічного аналізу деталізуються прийомами аналітичного дослідження, які дають змогу з'ясувати причини відхилень від плану та визначити результати роботи на окремих ділянках.

Логічний прийом перевірки – це спосіб з'ясування відповідності фактів вчинення операцій даним документів.

Контрольно-вибіркове порівняння руху цінностей як прийом варто було б застосовувати в основному при ревізіях підприємств, які проводяться за завданням правоохоронних органів. Прийоми контрольно-вибіркового порівняння руху цінностей використовуються для виявлення розкрадань, що відбуваються шляхом реалізації неврахованих цінностей, не відображених у прибуткових документах, та завищення їх вартості під час документального їх відпуску в період реалізації і приховування цього завищення складанням безтоварних перерахунків. Здійснюючи прийоми контрольно-вибіркового порівняння цінностей, насамперед потрібно з'ясувати, яким має бути максимально можливий залишок цінностей до кінця інвентаризаційного періоду, і порівняти цей залишок з фактично встановленим. Максимально можливий залишок цінностей визначається в такий спосіб: до залишку певних цінностей за даними попередньої інвентаризації додають кількість одиниць, що надійшли відповідно за документами, що перевіряються, і виключають цінності, зафіксовані у видаткових документах. За нормальних умов руху цінностей фактична їх кількість не може перевищувати максимально можливого залишку. Тому будь-яке перевищення фактичної наявності цінностей над цим залишком дає підставу для обґрунтованих висновків ревізора і представників правоохоронних органів щодо можливих розкрадань.

Одним з важливих питань внутрішньогосподарського контролю є послідовність застосування прийомів і способів перевірки господарських операцій у процесі перевірки. У результаті перевірки документів на підприємстві здійснюється відірвано від реальної дійсності. Для посилення контролю за правильністю та вірогідністю господарських операцій доцільно ще на початку ревізії проаналізувати основні показники господарської діяльності підприємства, а вже потім здійснювати перевірку господарських операцій за документами та обліковими даними. Це дасть змогу глибше вивчити всі питання господарської діяльності й розкрити зміст показників.

Суть методики перевірки первинних документів полягає в тому, що вона здійснюється одночасно з перевіркою облікових реєстрів за господарськими

операціями в такій послідовності: від первинного документу - до балансу; від балансу - до первинного документу.

Вагомого значення слід надати організації внутрішньогосподарського контролю в системі бухгалтерського обліку та звітності.

Для перевірки відповідності даних первинних документів даним облікових регістрів (журналів, відомостей), даних облікових регістрів даним Головної книги і, відповідно, Балансу, обґрунтованості бухгалтерських записів і правильності відображення в облікових регістрах зустрічних сум і підсумкових даних використовують прийоми порівняння облікової документації. Такі прийоми дають змогу перевірити вірогідність і повноту записів, узгодженість узагальнюючих і окремих даних за кореспондуючими рахунками в журналах і відомостях. В усіх випадках перевірка документів має здійснюватися в тісному зв'язку з перевіркою записів в обліку. Одним з недоліків перевірок облікової документації є те, що не завжди порівнюються документи, які мають відношення до будь-якого процесу руху цінностей (наприклад, матеріальних, виробничих чи розрахункових операцій), бухгалтерське опрацювання яких здійснюється в різних функціональних відділах бухгалтерії. Для вивчення змісту облікової документації необхідно (з урахуванням кількісного складу ревізійної групи) до кожного відділу бухгалтерії направляти одного або декількох ревізорів, що провадитимуть перевірку одночасно (паралельно) в усіх (декількох) відділах бухгалтерії, або послідовно ревізуватимуть операції одного відділу, потім іншого і т. д.

Для посилення контролю в процесі перевірки доцільно застосовувати також прийоми хіміко-технологічного контролю, які дають змогу робити висновки про стан якості сировини, зазначеної у відвантажувальних документах, і на момент її відвантаження. При перевірці важливо також аналізувати відхилення між даними відвантажувальних документів підприємств-постачальників і даними приймальних актів підприємств-покупців. Для цього порівнюють відвантажувальні документи (посвідчення про якість, специфікації) завідувачів складів підприємства-продавця з актами про приймання сировини покупцями відповідно до її облікової номенклатури. Така перевірка дає змогу виявити відхилення в оцінці сировини покупцями й продавцями, перевірити обґрунтованість заліку негативних відхилень після її відвантаження.

Одним із недоліків методики контролю закупівель сировини є те, що не надається належної уваги перевірці правильності заліку пересортиць. Так, зокрема, потрібно завжди зважати на те, що в ряді випадків нестачі маси сировини перекриваються сумарними позитивними відхиленнями в оцінці її якості. Тому рекомендується здійснювати перевірку заліку пересортиць відповідно до облікових номенклатур сировини, з'ясовуючи причини відхилень в оцінюванні якості, особливо щодо знеособлених відвантажень.

66. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВИ 167
Копайгородська Т.Г., викладач-методист економічних дисциплін,
Кухарук А.А., викладач економічних дисциплін першої категорії
Одеський технічний коледж
67. ОБГРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ІДЕЇ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ З ПОСЛУГ ГОСТИННОСТІ 170
Мардар М.Р., д.т.н., професор кафедри, Устенко А.Є., студент, ОНАХТ
68. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РИНКУ РІДКІСНИХ ГАЗІВ 173
Вігуржиська С.Ю., к.е.н., доцент, Колесник В.І. к.е.н., доцент, ОНАХТ
69. СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ 175
Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, Козопас Є.С., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса
70. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУР В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ 176
Лайко О.І., д.е.н., старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
71. МАРКЕТИНГОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ МАЛОГО ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА ОПІНКА ЙОГО РИЗИКІВ 179
Устенко І.А., к.т.н., доцент, Черевата Т.М., к.с/г.н., доцент, Рунтова Т.П., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса
72. ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ 183
Васильєва О.О., кандидат фізико-математичних наук, доцент
Запорізький національний технічний університет
73. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ 186
Басюркіна Н.Й., д.е.н., доцент, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса
74. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ 189
Лаголієнко В.В., л.е.н., професор, завідувач кафедри, Голодонюк О.М., ст. викладач, Мільчева В.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса
75. ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ЗАТРАТ НА ЭТАПАХ ХРАНЕНИЯ И ТРАНСПОРТИРОВКЕ ЗЕРНОВЫХ ГРУЗОВ В УКРАИНЕ 192
Ткачев В.А., заместитель директора ООО ТД Дельта Вилмар по логистике
76. СИСТЕМА ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА: ОПЕРАЦИОНАЛЬНАЯ ЗАМКНУТОСТЬ И ВОЗМОЖНОСТИ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ЦЕПОЧЕК ДОБАВЛЕННОЙ СТОИМОСТИ 194
Звирков О.Е., аспирант, ОНУ им. И.И. Мечникова
77. НЕКОТОРЫЕ МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИННОВАЦИОННОГО ПОДХОДА В УПРАВЛЕНИИ: МЕРА И МАТЕМАТИЧЕСКИЕ КОНСТАНТЫ 196
Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент,
Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова
78. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА 199
Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, Крупська К.О., Король В.О., магістранти
ОНАХТ, м. Одеса
79. МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ 201
Іванченкова Л.В., к.е.н., доцент ОНАХТ, м. Одеса
80. ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 204
Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, Каргіна К.Д., Карпов П.М., магістранти
ОНАХТ, м. Одеса